

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z wniosku H. F.

z udziałem S. O., G. D., M. D., Z. M., J. M., T. M., A. M., J. W., R. W., D. C., M. A.,
J. R., M. C. i B. B.

o ustanowienie służebności drogi koniecznej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 czerwca 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania S. O.

od postanowienia Sądu Okręgowego w L.

z dnia 21 maja 2021 r., sygn. akt II Ca [...],

**1) odrzuca skargę kasacyjną co do punktu I ppkt 2
zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego w L. do
wysokości zasądzonych kwot po 54,75 (pięćdziesiąt cztery
75/100) zł od M. A., J. R., M. C. i B. B. na rzecz S. O. tytułem
wynagrodzenia za ustanowienie służebności drogi koniecznej, a
także co do punktów III, IV i V zaskarżonego postanowienia,**

**2) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w
pozostałym zakresie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 21 maja 2021 r. Sąd Okręgowy w L. po rozpoznaniu sprawy z wniosku H. F. z udziałem S. O., G. D., M. D., Z. M., J. M., T. M., A. M., J. W., R. W., D. C., M. A., J. R., M. C. i B. B. o ustanowienie służebności drogi koniecznej, na skutek apelacji uczestnika S. O. od postanowienia Sądu

Rejonowego w P. z 20 lutego 2019 r. zmienił częściowo zaskarżone postanowienie w punkcie 1 w ten sposób, że w miejsce S. A., wskazanego jako obecny właściciel nieruchomości oznaczonej jako działka numer 2934/3, oznaczył jego następców prawnych: M. A., J. R., M. C. i B. B.; w punkcie 3 w ten sposób, że zasądził od M. A., J. R., M. C. i B. B. na rzecz S. O. kwoty po 54,75 (pięćdziesiąt cztery 75/100) złotych tytułem wynagrodzenia za ustanowienie służebności drogi koniecznej, płatne w terminie do 21 czerwca 2021 r., z odsetkami ustawowymi za opóźnienie na wypadek uchybienia terminowi płatności; w punkcie 4 w ten sposób, że nadał mu brzmienie: „nakazać ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz S. O. w punktach 2 i 3 postanowienia na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w P. kwotę 2.638,10 (dwa tysiące sześćset trzydzieści osiem 10/100) złotych tytułem części wydatków, wyłożonych tymczasowo z sum budżetowych Skarbu Państwa”; zasądził od S. O. na rzecz H. F. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, a ponadto rozstrzygnął o kosztach postępowania oraz sprostował niedokładność w punkcie 1 zaskarżonego postanowienia.

Skargę kasacyjną na powyższe postanowienie Sądu Okręgowego w L. wniósł Uczestnik postępowania S. O., zaskarżając je w całości. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 oraz art. 520 § 3 k.p.c., a także przepisy prawa materialnego, tj. art. 145 § 1 k.c. w zw. z art. 145 § 3 k.c., art. 145 § 2 k.c., art. 142 § 2 k.c. w zw. z art. 145 § 3 k.c., a ponadto § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (bez bliższego oznaczenia).

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie rozbieżnej wykładni art. 520 § 3 k.p.c., a ponadto wykładni art. 145 § 3 k.c. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Wnioskodawczyni wniosła o oddalenie skargi kasacyjnej, a ponadto o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepianych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wyłącznie na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione w sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Oznacza to, że nie w każdej sprawie skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., sygn. akt II CZ 178/99, OSNC 2000, z. 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Skarżący oparł na przesłance uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wraz z uzasadnieniem stanowi bowiem odrębną część skargi i podlega ocenie co do zasady samodzielnie, tj. bez odnoszenia się na etapie jego rozpoznania (tzw. przedsądu) do argumentacji, która dotyczy rozpoznania skargi po jej przyjęciu przez Sąd Najwyższy. Tymczasem Skarżący w uzasadnieniu ograniczył się do wskazania rozstrzygnięcia treści pojęcia interesu społeczno-gospodarczego w wytyczaniu służebności drogi koniecznej oraz polemizując ze sposobem zasądzenia kosztów postępowania. Wskazane ogólnikowe motywy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełniają kryteriów wymaganych od profesjonalnego

pełnomocnika w postępowaniu kasacyjnym, bowiem przede wszystkim nie zawierają odpowiedniego wyводу jurydycznego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że jedną z przesłanek dopuszczalności środka zaskarżenia jest interes prawny w zaskarżeniu. Dla jego powstania konieczne jest istnienie stanu pokrzywdzenia orzeczeniem (*gravamen*), który występuje, gdy zaskarżone orzeczenie narusza interesy skarżącego (zob. m.in. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 15 maja 2014 r., sygn. akt III CZP 88/13, OSNC 2014, z. 11, poz. 108; postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2015 r., sygn. akt V CSK 450/14; wyrok Sądu Najwyższego z 2 lipca 2015 r., sygn. akt V CSK 421/14). Brak interesu prawnego Skarżącego w zaskarżeniu powoduje odrzucenie skargi kasacyjnej w zakresie wskazanym w pkt. 1 sentencji jako niedopuszczalnej na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. W pozostałym zakresie Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., nie znajdując też okoliczności, które w ramach przesądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

Z uwagi na treść art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1904) Sąd Najwyższy, nie mając kompetencji do pominięcia stosowania przepisów ustawy, co wprost wynika z art. 179 ust. 1 Konstytucji RP, a także mając na względzie niepodważalność powołania sędziego na podstawie art. 179 Konstytucji RP, odstąpił od oceny prawidłowości powołania sędziów w składzie Sądu *ad quem*, a w konsekwencji ważności postępowania czy skuteczności orzeczenia z powyższych względów z uwagi na ich niedopuszczalność, co wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 7 października 2021 r., sygn. K 3/21, zaś w zakresie skuteczności wstrzymania („zawieszenia stosowania”) przepisów ustawy o Sądzie Najwyższym z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 14 lipca 2021 r., sygn. P 7/20 (OTK ZU nr A/2021, poz. 49).

Tym samym Sąd Najwyższy nie znajduje podstaw do niestosowania w niniejszej sprawie zasady niedopuszczalności kwestionowania statusu sędziego (deklarowanej w art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym), co mogłoby sugerować wskazanie w pkt 1 lit. d postanowienia

Wiceprezes Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-204/21 R Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej (ECLI:EU:C:2021:593). Powyższe rozstrzygnięcia, a przede wszystkim treść art. 179 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, nie pozwalają bowiem na ocenę kryteriów odnoszących się do okoliczności wyboru kandydatów na stanowisko sędziowskie przez Krajową Radę Sądownictwa, a w konsekwencji kwestionowanie skuteczności powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego przez Prezydenta RP, a tym samym ubezskutecznienia inwestytury, czego nie mogą w szczególności uzasadniać kryteria wskazane w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 listopada 2019 r. w sprawach połączonych C-585/18, C-624/18 i C-625/18, A.K. przeciwko Krajowej Radzie Sądownictwa oraz C.P., D.O. przeciwko Sądowi Najwyższemu, ECLI:EU:C:2019:982.

Niezależnie od powyższego jednak, również w świetle wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ewentualne wady procedury wyboru kandydata na urząd sędziego przed Krajową Radą Sądownictwa, nawet w razie uznania naruszenia Konstytucji RP w tym zakresie (poprzez stwierdzenie niezgodności z Konstytucją przepisów stanowiących podstawę procedury zakończonej powołaniem do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego), samodzielnie nie pozwalają na podważenie niezależności sądu rozpoznającego sprawę (wyrok TSUE z 29 marca 2022 r., C-132/20, w sprawie BN i in. przeciwko Getin Noble Bank S.A., ECLI:EU:C:2022:235), zaś samo powołanie przez Prezydenta RP na urząd sędziego jest niepodważalne (wyrok TSUE z 22 marca 2022 r., C-508/19, M.F. przeciwko J.M., ECLI:EU:C:2022:201). W niniejszej sprawie nie wskazano natomiast jakichkolwiek okoliczności, które wymagałyby weryfikacji niezależności Sądu *ad quem*.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przesądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

